

2 Före Karlskrona: Något om förfäderna och deras gårdar

2.1 Gustava Ehrenbergs rötter

I ett brev till Svenskt Biografiskt Lexikon 1952 från landsarkivet i Vadstena finns en ovanligt klar redogörelse, med delvis nya fakta, över de tidigare släktleden på Gustavas sida. Här omnämns flera tidigare okända torp och gårdar i Småland. Härigenom dokumenteras ganska väl att rötterna står att söka just i torpet Ernhyltan i Ryssby socken, snarare än i Ernatorp och Bergs säteri norr om Växjö. Vi finner där ett tidigare boställe från 1600-talet i samma bygd, Persatorp, 3 km NV om Ernhyltan och 2 km Ö om Ryssby, beläget strax invid den välkända Helgaån. Här bodde på 1600-talet Gustavas farfars far Ingemar Persson med sin hustru Anna Håkansdotter.

Persatorp

Deras son, Per Ingemarsson (Gustavas farfar), gifte sig med Helena Sebastiansdotter Kastman (Gustavas farmor). Hon var uppvuxen i Ronneby men verksam före äktenskapet hos ryttmästaren Carl Ridderborg på Sunnerå, en större gård eller by vid södra änden av Ryssbysjön, 4 km söder om Ryssby och 5 km sydväst om Persatorp och Ernhyltan. Per fick med Helena tre barn, Anna Catharina Pehrsdotter, samt Carl och bälgmakaren Ingemar Persson, Gustavas far, som föddes i Persatorp 1748. Sönerna tog sig namnet Ehrenberg. Några år senare flyttade Per med familj till Ernhyltan där Per blev hemmansägare till 1/8 mantal i Ernhyltan. Per blev 73 år och dog i Enhyltan av "ålderdom och hetsig feber".

Anna flyttade efter Pers död till Bäcks Skattegård i Kånna för att ta hand om sin mor Helena de sista åren av hennes liv. Helena blev 97 år gammal, så Gustavas förfäder kunde uppnå ansenlig ålder.

Sunnerå gård

Bäcks skattegård

Ernhyltan är byggt ca 1935, delvis på den gamla grunden (Foton år 2003)

I bouppteckningen efter Per Ingemarsson upptas änkan och barnen Carl, Ingemar och Anna som arvingar. Carl har undertecknat bouppteckningen med namnet Ehrenberg, medan Ingemar fortfarande använde namnet Persson. Det finns en notis om att Ingemar flyttat från sina föräldrar i Ernhyltan 1767, då hans namn strukits från husförhörslängden. Sannolikt har han väl då redan lämnat Ernhyltan för sin utbildning som bälgmakaregesäll i Karlskrona.

Ingemar gifte sig med Elin Andersdotter och fick fem barn med henne. Bara Gustava levde till vuxen ålder. År 1800 var familjens hemvist i Stockholm och Ingemar hette då Ehrenberg när han var arbetsledare för bygget av obeliskan på Slottsbacken. (Se § 3.2) Gustava gifte sig med buntmakare Johan Peterson. Vigseln skedde i den pampiga Storkyrkani Gamla Stan. Familjen bodde de två första åren av sitt äktenskap i Västervik där parets båda äldsta söner Robert och Gustaf då föddes, innan flyttlasset bar iväg till Karlskrona.

Bäcks Skattegård att hyra

I december 2011 var Bäcks Skattegårds utannonserad att hyra. Rubriken löd: ”Vackert belägen större villa 10 km syd Ljungby”. I annonsen var fördelarna med området listade:

- Många äldre gifta med utflugna barn;
- Lantbruk & villor byggda före 1931
- Ovanligt många jobbar med jord/skog/fiske eller tillverkning/utvinning

Månadshyran var 5 800 kr för villans 6 rum, boyta 225 m

Huset har 3 rum och kök på övervåningen varav ett oanvänt rum där vi lagrar möbler. Badrum med dusch, toalett, badkar och tvättmaskin. Bottenvåningen har 4 rum hall och kök. En stor sal med kakelugn, stor hall, ett kök med köksingång på norra sidan. Ett mindre rum innanför köket samt två rum på södra gaveln. Toaletterum med dusch mellan hall och kök. Huset har en stor veranda, källare med pannrum, tvättstuga, förrådsrum och garage. Hyresgästen står själv för el, uppvärmningskostnader och soptömning.

Med två separata kök och toalettutrymmen kan fastigheten även vara lämplig för 2 familjer. Uppvärmning: Vattenburna radiatorer med separata termostater. Värme fås från en ytjordvärmepump. Huset har flera kakelugnar varav åtminstone två användes regelbundet. Tomten är på ca 12 000 m². Hyresgästen disponerar normalt ca 1 500 m² runt huset men man kan komma överens om annat. På tomten finns ett enklare garage/vedskjul och en större matkällare.

Hyresgästen svarar för normala fastighetsskötareuppgifter och mindre småreparationer då vi bor i Bankeryd 13 mil från Bäck. Hyresgästen svarar för att trädgården hålls i hyggligt skick.

Fastigheten är min frus föräldrahem. Vi söker främst en hyresgäst, som har för avsikt att hyra på en längre tid och som är lite praktiskt lagda. Alternativt kan huset eller del av huset hyras ut möblerat på längre eller kortare tid. Huset är en avstyckad mangårdsbyggnad belägen i Bäck 10 km söder om Ljungby cirka 200 meter från ån Lagan. Busshållplats finns 250 meter från huset. Kommunen håller skolskjuts. Fastigheten har eget vatten.

*

Kommentar:

Detta ”hus att hyra” var definitivt inte samma ”Bäcks Skattegård” som det av Jan Ernberg vackert fotograferade rödmålade stugan i ett (1) plan, enligt ovan, i vilket dottern (och änkan efter Per Ingemarson) Anna Håkanson vårdade sin moder Helena Kastman fram till hennes död. Gumman Helena blev som sagt 97 år.

Jonas

Maj 2012